

PAN

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET NAUK ZOO TECHNICZNYCH
I AKWAKULTURY

**Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury
Polskiej Akademii Nauk**

Biuletyn Informacyjny

kwartalnik II

Nr 4/2021

Warszawa, 2021

Szanowni Państwo,

dobiega końca 2021 rok – niełatwy czas, gdy pandemia skutecznie modyfikowała nasze plany tak zawodowe, jak i osobiste. Mimo tych przeciwności, Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury realizował swe statutowe cele. Nie byłoby to możliwe bez wielkiego zaangażowania PT Członków Komitetu oraz wsparcia Władz PAN, wielu osobistości reprezentujących uczelnie, instytuty badawcze, towarzystwa naukowe, administrację rządową, a także podmioty gospodarcze pracujące na rzecz zootechniki i rybactwa.

Niewątpliwie jednymi z najważniejszych tegorocznych przedsięwzięć było przygotowanie dwóch kluczowych raportów: o stanie dyscypliny naukowej zootechniki i rybactwa w kontekście globalnych wyzwań oraz o stanie edukacji zootechnicznej i rybackiej. Ponadto, podjęte zostały prace nad intensyfikacją i ujednoczeniem kształcenia z zakresu dobrostanu zwierząt. W bieżącym roku przyznana została, po raz pierwszy, Nagroda KNZiA za wybitne osiągnięcia naukowe o dużym potencjale wdrożeniowym. Byliśmy obecni na kilku sympozjach i zjazdach naukowych, w charakterze współorganizatorów lub patronów honorowych. Ważnym elementem komunikacji, oprócz stron internetowych, staje się także nasz kwartalnik. Przygotowujemy się do obchodów 65-lecia Komitetu. Dziękuję Państwu za tę wielką aktywność i zaangażowanie!

Przed nami Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok 2022. Proszę o przyjęcie najlepszych życzeń. Niech czas Świąt będzie źródłem nadziei i optymizmu. Życzę dobrego zdrowia, realizacji osobistych zamierzeń oraz sukcesów naukowych w 2022 roku.

Do Siego Roku!

Tomasz Szwaczkowski
Tomasz Szwaczkowski
Przewodniczący KNZiA

W numerze

1. Królewska ryba nie tylko od święta	3
2. Wydarzenia	7
3. Z prac bieżących Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN ..	9
4. Regulamin Nagrody Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk	10
5. Najbardziej wpływowi naukowcy z Polski	11
6. Nowa punktacja czasopism Ministerstwa Edukacji i Nauki	11
7. 70 lat Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza ...	13
8. Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Environment – Animal – Human” połączona z obchodami 20-lecia czasopisma naukowego Acta Scientiarum Polonorum Zootechnica – Animal Science	17
9. II Sympozjum naukowe „Nauki o zwierzętach w praktyce hodowlanej i badaniach biomedycznych”	20
10. XLV Międzynarodowe Seminarium Naukowo-Techniczne „Chemistry for Agriculture”	22
11. XXIV Warsztaty Zootechniczne – „Aktualne zagrożenia epidemiologiczne w produkcji zwierzęcej”	24
12. Ambitna inwestycja Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie – ruszyła budowa nowoczesnego Ośrodka Jeździeckiego	27
13. Zmiany legislacyjne	30
14. Kalendarium konferencyjne	33

Królewska ryba nie tylko od święta

Krystyna Demska-Zakęś

Wydział Bioinżynierii Zwierząt, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Jak co roku, przed świętami Bożego Narodzenia łaskawszym okiem spoglądamy w stronę ryb, których co tu dużo mówić, w porównaniu do innych krajów europejskich jemy wciąż zbyt mało. O ile bowiem statystyczny mieszkaniec Portugalii zjada ok. 57 kg ryb i owoców morza rocznie, to w Polsce, pomimo istotnego wzrostu, spożycie ryb nie przekracza 14 kg *per capita* (13,3 kg w 2020 r.). W naszym menu niezmiennie od lat dominują ryby morskie (ok. 78%), głównie śledź (ok. 2,7 kg) i mintaj (ok. 2 kg), a także makrela, szprot, łosoś, dorsz i tuńczyk. Znacznie mniejszy udział mają owoce morza (ok. 3%) i ryby słodkowodne (ok. 19%, ok. 2,5 kg na osobę), a przecież tradycje w hodowli ryb i potencjał produkcyjny mamy spore. Spośród ryb słodkowodnych najwięcej spożywamy karpia i pstrąga (odpowiednio, ok. 0,6 i 0,48 kg *per capita*). Pierwszy z wymienionych gatunków zjadany jest głównie w Wigilię (ok. 90% handlu karpem odbywa się przed świętami Bożego Narodzenia). Warto wspomnieć, że karp miano ryby „wigilijnej” uzyskał dopiero pod koniec XIX wieku. Wcześniej na świątecznych stołach królował szczupak. Bardzo cenione były też jesiotry, łososie, sandacz, sum i miętus.

Wracając do tematu, karp wyewoluował na przełomie trzecio- i czwartorzędu (ok. 1,75-2 mln lat temu) w rejonie Morza Kaspijskiego i Anatolii i rozprzestrzenił się na całym obszarze Eurazji. Później, wskutek zlodowaceń, ruchów górotwórczych i ochłodzenia klimatu, naturalny zasięg karpia stracił ciągłość geograficzną i uległ zmniejszeniu. Przed okresem masowych introdukcji karp występował, jako ryba dziko żyjąca, na dwóch wyizolowanych obszarach: w zlewisku mórz Czarnego, Kaspijskiego (do granic Kaukazu) i Jeziora Aralskiego (podgatunek karp właściwy) oraz na terenie nizin Chin, północy Korei i Wietnamu (podgatunek karp dalekowschodni). W Chinach próby chowu stawowego i udomowienia podjęto ok. VII wieku p.n.e.

Zdjęcie 1. Karp (fot. RLGD Opolszczyzna)

Wychów karpia w Europie zaczął się prawdopodobnie w czasach rzymskich na obszarze dorzecza Dunaju. Świadczą o tym zbiory archeoichtiologiczne z terenu garnizonów legionów rzymskich w prowincjach Dacia i Panonia. Pisemne wzmianki o stawowym chowie ryb znajdują się w kapitularzach

Zdjęcie 2. Kompleks stawów do hodowli karpia (fot. J. Preuhs)

wydawanych corocznie przez kancelarię Karola Wielkiego, króla Franków (768-814 n.e.). Poza wszelką wątpliwością wszystkie karpie hodowlane w Europie pochodzą od szazana – dzikiego karpia dunajskiego.

Wzrost demograficzny, rozwój miast średniowiecznych i chrześcijaństwa w znaczący sposób przyczyniły się do rozwoju rybactwa i akwakultury. Warto wspomnieć, że do Soboru Trydenckiego (1545-1563 r.) postne były wszystkie piątki i środy, cały Wielki Post i Advent, wigilie wszystkich nakazanych świąt kościelnych (których było więcej niż obecnie), stąd liczba dni postnych w roku przekraczała połowę. Ponieważ alternatywą dla ryb były wyłącznie kasza jaglana okraszana olejem lnianym czy słonecznikowym lub suchy chleb z serem nie należy się dziwić, iż uznawano je za lepszą opcję. W tym czasie niezwykle cenione było mięso bobra, który jako zwierzę wodne uznawany był za rybę.

W Polsce chów karpia zapoczątkowali, prawdopodobnie w XI-XII wieku, cystersi – zakon, który w okresie średniowiecza był znany w całej Europie z rozwijania i wdrażania nowatorskich metod uprawy roli i hodowli zwierząt. Dość szybko rozwinęła się produkcja karpia w Małopolsce oraz na Górnym i Dolnym Śląsku (zwłaszcza w okolicach Cieszyna, Oświęcimia, Krakowa oraz Milicza). Sztuki chowu ryb od zakonników uczyła się także szlachta, która w nowej dziedzinie gospodarki dostrzegła dobre źródło dochodu (wiele herbów szlacheckich ma w sobie ryby jako znak profesji rodziny). Po sekularyzacji zakonów przez Prusy w 1810 r., obiekty rybackie prowadzone dotąd przez zakonników dostały się w ręce prywatne.

Początkowo chów karpia był niskointensywny i prymitywny technologicznie: wszystkie roczniki utrzymywano w tym samym stawie, a jedynym zabiegiem hodowlanym było

(ewentualnie) dokarmianie ryb zbożem. W tych warunkach osiągały one wielkość konsumpcyjną dopiero w wieku 7-8 lat. Warto wspomnieć, że w XVI wieku powstał pierwszy podręcznik o chowie karpia. Było to dzieło Olbrychta Strumieńskiego „O sprawie, sypaniu, wymierzaniu i rybieniu stawów” wydane w 1573 r. w Krakowie. Wielkim reformatorem hodowli karpia był Tomasz Dubisz (1813-1888), niepiśmienny zarządca stawów, obdarzony ponadprzeciętnym darem obserwacji, wyciągania wniosków i odwagą ich wdrażania w praktyce. Jego postać i ogromne zasługi dla rozwoju karpiarstwa są powodem „sporów międzynarodowych”. Polacy uważają go za rodaka, Czesi i Słowacy nazywają go Tomaš Dubiš i naturalnie uważają za krajana. Skądinąd nawet Węgrzy (Tamas Dubis) i Austriacy (Thomas Dubisch) uznają go za przedstawiciela własnej nacji. Notabene stawy, którymi zarządzał Dubisz, a które mieściły się w okolicach miejscowości ówczesznie zwanej Landek, istnieją do dzisiaj i są użytkowane przez doświadczalne gospodarstwo stawowe Polskiej Akademii Nauk w Gołyszcu.

Zdjęcie 3. Jesienne odłowy karpia
(fot. J. Preuhs)

Dubisch rozpoczął hodowlę poszczególnych roczników karpia w odrębnych stawach, przystosowanych do potrzeb życiowych ryb w danym wieku. Ryby starsze hodował w dużych stawach kroczkowych i towarowych. Najmłodsze karpie utrzymywał w tzw. przesadkach I, a po miesiącu przenosił je do nieco większych stawów, tzw. przesadek II. Ponadto pojawiły się wyspecjalizowane stawy-tarliska oraz zimochowy dla poszczególnych roczników. Stawy zaczęto odławiać corocznie i osuszać dno. Poza dożywianiem ryb zbożem (starsze roczniki), stawy zaczęto również nawozić i wapnować (dezynfekcja, regulacja odczynu wody). Skutkowało to skróceniem cyklu hodowlanego do 3 a nawet 2 lat. Technologia ta jest w Polsce stosowana do dzisiaj. Znacząca intensyfikacja produkcji karpia w stawach ziemnych jest ograniczona, ponieważ większość obiektów specjalizujących się w hodowli tego gatunku położona jest na obszarach chronionych, np. w obrębie rezerwatów przyrody, obszarów Natura 2000, itp. Stąd można uznać, że większość karpia, które spożywamy to produkty ekologiczne.

Pełna kontrola nad cyklem hodowlanym ryb umożliwiła intensywne prace selekcyjne – różne linie hodowlane karpia polskiego, zwanego galicyjskim lub królewskim, zdobywały seryjnie medale i wyróżnienia na europejskich i światowych wystawach rolniczych.

Zdjęcie 4. Królewska ryba
(fot. RLGD Opolszczyzna)

Ważnym wydarzeniem, mającym wpływ na produkcję karpia było przyjęcie w 1919 r. przez Sejm RP ustawy o zagospodarowaniu nieużytków, dzięki czemu areał stawów wzrósł z 37000 do 88000 hektarów. Dzięki temu Polska stała się jednym z największych (obok Czech) producentów karpia w Europie. Obecnie jesteśmy liderem w Unii Europejskiej zarówno pod względem powierzchni stawów (ok. 70000 ha), jak i wysokości produkcji. Aktualnie roczna produkcja karpia towarowego w Polsce wynosi ok. 20000 ton. Z pewnością ryba ta jest wciąż niedocenianym i zbyt rzadko spożywanym produktem. Karp należy do ryb średniotłustych. Filet karpia produkowanego w naszym kraju zawiera około 26-30% suchej masy, 15-17% białka i 6-11% tłuszczu. Szczególnie cenny jest skład kwasów tłuszczowych, wśród których nasycone stanowią tylko 25-30%, jednonienasycone 55-60%, a najcenniejsze, wielonienasycone kwasy tłuszczowe aż 13-20%. Jest bogatym źródłem kolagenu wspomagającego funkcjonowanie stawów i odbudowę chrząstek. Ponadto, w porównaniu z łososiem zawiera znacznie więcej manganu, cynku, żelaza i wapnia. Karp może być przygotowywany na wiele sposobów. Nadaje się do smażenia, gotowania, pieczenia, grillowania i wędzenia. Alternatywą dla wigilijnego karpia w galarecie może być np. karp pieczony z jabłkami. Składniki: ok. 1 kg filetów z karpia, 2 duże jabłka (najlepiej szara rejeta), sól, czarny pieprz, masło, oliwa. Przygotowanie: rybę umyć, osuszyć, wyfiletować, pokroić w kawałki (mogą być też dzwonka), posolić i oprószyć pieprzem. Pozostawić na ok. 30 min. Jabłka umyć, przekroić na pół, usunąć gniazda nasienne i pokroić w grube plastry. Zwolennicy korzennego smaku mogą plastry jabłka delikatnie oprószyć mielonymi goździkami i cynamonem. Przygotować formę do pieczenia, wlewając na dno 1-2 łyżki oliwy. Układać naprzemiennie kawałki ryby i plastry jabłka. Skropić całość oliwą, a na kawałki ryby położyć wiórki masła. Formę przykryć folią aluminiową i wstawić do nagrzanego piekarnika (ok. 180°C). Piec ok. 25 min, następnie zdjąć folię i piec do czasu zrumienienia się ryby i jabłek (ok. 20-25 min).

Ps. Sprawiając karpia nie zapomnijmy zachować łuski. Zgodnie z tradycją, schowane do portfela, zapewniają dobrobyt i pomyślność na cały przyszły rok.

WYDARZENIA

Na 2022 rok planowane są obchody 70-lecia Polskiej Akademii Nauk. Oficjalna gala odbędzie się we wrześniu 2022 roku, a w czerwcu planowany jest piknik naukowy. Z tej okazji powstanie specjalne logo „70-lecia PAN”. Przygotowywane zostaną specjalne publikacje jubileuszowe.

W przyszłym roku 65-lecie obchodzić będzie Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury. Planowane jest przygotowanie publikacji okolicznościowej.

Podczas 145 Sesji Zgromadzenia Ogólnego Polskiej Akademii Nauk w dniu 2 grudnia odbyły się wybory siedmiu członków rzeczywistych i pięciu członków korespondentów PAN. Wśród nowo wybranych członków rzeczywistych PAN jest wybrany prof. dr hab. Marek Świtoński z Uniwersytetu Przyrodniczego Poznaniu. Członkiem korespondentem wybrana została m.in. – prof. dr hab. Agnieszka Wierzbicka – Dyrektor Instytutu Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN w Jastrzębcu.

Podczas zebrania plenarnego Wydziału II Biologicznych i Rolniczych PAN w dniu 25 listopada br. przyznano najwyższe wyróżnienie Wydziału – Medal im. Michała Oczapowskiego. Wśród laureatów jest prof. dr hab. Roman Kołacz (UMK, b. Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu) oraz istniejące od 1960 roku czasopismo naukowe Journal of Applied Genetics.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi powołał na kadencję 2021-2025 w skład Rady Naukowej **Instytutu Zootechniki – PIB w Krakowie**: prof. dr hab. Eugeniusza R. Grelę (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie), prof. dr hab. Stanisława Kondrackiego (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach), prof. dr hab. Zygmunta M. Kowalskiego (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie), dr. hab. Mariusza Korczyńskiego, prof. UP (Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu), prof. dr hab. Mariusza Pierzchałę (Instytut Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN w Jastrzębcu), prof. dr hab. Marię Siwek-Gapińską (Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy), prof. dr hab. Ryszarda Słomskiego (Instytut Genetyki Człowieka PAN w Poznaniu), prof. dr hab. Tomasza Szwaczkowskiego (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), prof. dr hab. Brygidę Ślaską

(Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie), prof. dr. hab. Sylwestra Tabor Rektora Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, prof. dr. hab. Jana Udałę (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie), prof. dr. hab. Justynę Więcek (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie);

Państwowego Instytutu Weterynarii – Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach: prof. dr. hab. Eugeniusza R. Grełę (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie), prof. dr. hab. Jarosława Horbańczuka (Instytut Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN w Jastrzębcu), prof. dr. hab. Zygmunta Litwińczuka (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie);

Instytutu Rybactwa Śródlądowego: prof. dr. hab. Dorotę Fopp-Bayat (Uniwersytet Warmińsko Mazurski w Olsztynie), prof. dr. hab. Krzysztofa Formickiego (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie), dr. hab. Przemysława Czerniejewskiego, prof. ZUT (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie), dr. hab. Macieja Kamaszewskiego, prof. SGGW (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie), dr. hab. Krzysztofa Kuprena, prof. UWM (Uniwersytet Warmińsko Mazurski w Olsztynie), dr. hab. Agnieszkę Pękala-Safińską prof. UPP (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), dr. hab. Agnieszkę Tórz, prof. ZUT (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie). Wiceprzewodniczącym Rady Naukowej wybrany został prof. dr. hab. Zdzisław Zakęś (Instytut Rybactwa Śródlądowego);

Instytutu Ogrodnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego w Skierniewicach: prof. Jerzego Wilde (Uniwersytet Warmińsko Mazurski w Olsztynie).

Minister Edukacji i Nauki powołał nowy skład Rady Młodych Naukowców, dwoje młodych naukowców ze środowiska naszej dyscypliny naukowej: dr Aleksandrę Dunisławską (z Politechniki Bydgoskiej) i dr Grzegorza Smołuchę (z Instytutu Zootechniki – PIB w Krakowie).

Prof. dr. hab. Zygmunt Litwińczuk z Katedry Hodowli i Ochrony Zasobów Genetycznych Bydła Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie został członkiem zespołu doradczego do spraw oceny wniosków o przyznanie stypendiów ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki dla studentów i wybitnych młodych naukowców.

Przygotowywany jest projekt nowelizacji ustawy o Polskiej Akademii Nauk. Projekt został w październiku 2021 r. przyjęty przez Prezydium PAN jako projekt środowiskowy. Został już przedstawiony Ministrowi Edukacji i Nauki oraz przekazany do dalszych konsultacji środowiskowych. Celem nowelizacji jest zrationalizowanie i wzmocnienie pozycji PAN w systemie nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce.

Z prac bieżących Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN

Siódme plenarne posiedzenie Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury odbyło się zdalnie z wykorzystaniem platformy MS TEAMS w dniu 9 grudnia 2021 roku. W posiedzeniu uczestniczył wiceprezes PAN prof. dr hab. Romuald Zabielski.

Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski pogratulował sukcesów członkom Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury. Następnie przystąpiono do uzupełnienia składu Komisji Nagrody. W imieniu Prezydium prof. dr hab. Krystyna Demska-Zakęś przedstawiła kandydaturę prof. dr hab. Wojciecha Dobickiego.

Następnie prof. dr hab. Krystyna Koziec zaprezentowała główne tezy raportu, przygotowywanego przez Zespół pracujący pod Jej kierunkiem, o stanie dyscypliny naukowej zootechnika i rybactwo w kontekście globalnych wyzwań. Raport zawiera m.in.: naukowe podstawy akwakultury; najnowsze trendy w fizjologii i żywieniu zwierząt; naukowe podstawy oceny dobrostanu zwierząt i jakości produktów; biotechnologia w hodowli zwierząt; genetyka zwierząt; próba oceny publikacji naukowych dyscyplina zootechnika (bez uwzględnienia akwakultury) na podstawie bazy Scopus. Następnie wywiązała się dyskusja wraz z propozycjami pewnych uściśleń treści raportu. Przewodnicząca powiedziała, że wniesione uwagi zostaną uwzględnione w ostatecznej wersji raportu oraz podziękowała wszystkim osobom zaangażowanym w jego powstanie.

W kolejnym punkcie porządku dziennego prof. dr hab. Stanisław Kondracki przedstawił aktualną wersję raportu o edukacji zootechnicznej i rybackiej. Raport obejmuje analizę i ocenę programów nauczania na poziomie zawodowym, średnim i wyższym; rozwój kadry naukowej; działania aktywizujące udział w życiu naukowym kraju. Zakres danych do raportu obejmuje lata 2016-2021, kierunki studiów I i II stopnia stacjonarne i niestacjonarne, dla których dyscyplina zootechnika i rybactwo jest dyscypliną wiodącą oraz dane udostępnione przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, dotyczące kształcenia w szkołach średnich.

Następnie prof. dr hab. Eugeniusz Greła zapoznał członków KNZiA ze stanem prac nad przygotowywaną monografią dotyczącą 65-lecia KNZiA.

Później głos zabrał prof. dr hab. Wojciech Dobicki, który podziękował za zaufanie i wybór do Komisji ds. Nagrody KNZiA oraz poinformował o przygotowywanym w przyszłym roku 25 Jubileuszowym Zjeździe Hydrobiologów Polskich. Konferencja ta odbędzie się w dniach 7-9 września 2022 r. w Łodzi pod hasłem przewodnim „Hydrobiologia w epoce Antropocenu. Honorowy patronat obejmie KNZiA.

Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski poinformował m.in. o planowanych seminariach/webinariach wspólnie z Komitetem Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu. Komisja ds. Promocji zwróci się do przedstawicieli poszczególnych jednostek o przesyłanie bieżących informacji aby można je było zamieszczać na stronie KNZiA, w mediach społecznościowych i w Biuletynie Informacyjnym KNZiA.

Prof. dr hab. Roman Niżnikowski przedstawił stan przygotowań do III Kongresu Zootechniki Polskiej, który odbędzie się w Warszawie w dniach 9-10 czerwca 2022 roku w Centrum Kongresowym BOSS.

Zapraszamy do składania wniosków o Nagrodę Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury. Wnioski dostępne są na stronie KNZiA PAN (<https://knz.pan.pl/index.php/pl/nagroda>).

Regulamin Nagrody Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk

1. Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk (KNZiA PAN), zwany dalej Komitetem, ustanawia coroczną nagrodę, indywidualną lub zespołową, za wybitne osiągnięcie naukowe o dużym potencjale wdrożeniowym lub za podręcznik akademicki, mieszczące się w zakresie dyscypliny zootechnika i rybactwo.
2. Ogłoszenie o konkursie zostanie opublikowane na stronie internetowej KNZiA najpóźniej do końca roku, którego nagroda dotyczy.
3. Osiągnięcie powinno być udokumentowane pracami opublikowanymi w ostatnich trzech latach w czasopiśmie indeksowanym przez JCR. Wskazane jest załączenie poświadczeń (umów) o wdrożeniu. Potencjał wdrożeniowy osiągnięcia naukowego zostanie poddany ocenie eksperckiej. Zgłaszany do nagrody podręcznik akademicki powinien być wydany w roku poprzedzającym przyznanie nagrody.
4. Wnioski, przygotowane według wzorów stanowiących załączniki do niniejszego regulaminu, mogą zostać zgłoszone przez:
 - radę naukową dyscypliny podmiotu zatrudniającego co najmniej jednego z kandydatów do nagrody,
 - radę naukową instytutu zatrudniającego co najmniej jednego z kandydatów do nagrody,
 - co najmniej pięciu członków Komitetu, nie pozostających w konflikcie interesów z autorem/współautorami osiągnięcia naukowego lub podręcznika akademickiego, o których mowa w pkt 1 Regulaminu.
- 4a. Udział każdego z członków zespołu zgłaszanego do nagrody nie powinien być mniejszy niż 10%.
5. Wnioski w formie elektronicznej wraz z załącznikami przesłać na adres Sekretarza Komisji ds. Nagrody KNZiA w terminie do 28 lutego.
6. Komisja przedstawia, w formie protokołu, Komitetowi kandydatów do nagrody w terminie do 30 kwietnia. Członek Komisji nie uczestniczy w procedurze konkursowej jeśli występuje konflikt interesów z kandydatem/kandydatami do nagrody.
7. Komitet podejmuje decyzję w sprawie przyznania nagrody w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów, w terminie do 31 maja.
8. Nagroda ma charakter pozafinansowy.
9. Wręczenie nagrody odbywa się na posiedzeniu plenarnym Komitetu, a laureat zobowiązany jest do wygłoszenia referatu prezentującego nagrodzone osiągnięcie.
10. Komitet może nie przyznać nagrody w danym roku.
11. W uzasadnionych przypadkach Komitet może przyznać jedno wyróżnienie, zgodnie z kryteriami określonymi dla nagrody.

Najbardziej wpływowi naukowcy z Polski

Naukowcy z Polski znaleźli się w prestiżowym zestawieniu przygotowanym przez Uniwersytet Stanforda we współpracy z wydawnictwem naukowym Elsevier i firmą SciTech Strategies. Opublikowano listę 2 procent naukowców, których prace są najczęściej cytowane w literaturze naukowej. W zestawieniu oceniany był dorobek pod względem publikacji ze wszystkich dziedzin, które ukazały się do maja 2021 roku. Lista Top 2% zawierająca nazwiska badaczy, została zamieszczona w międzynarodowej bazie danych: <https://data.mendeley.com/datasets/btchxktzyw/2>. Ranking objął ponad 100 tysięcy naukowców z całego świata (z 22 dyscyplin podzielonych na 176 bardziej szczegółowych dziedzin). W zestawie kryteriów oparto się między innymi na liczbie cytowań niezależnych, indeksie Hirscha, miejscu i roli autora wśród współautorów. W szacownym gronie znaleźli się uczeni z polskich uczelni i instytutów, związani z KNZiA oraz naukami zootechnicznymi. Wśród nich są m.in. prof. dr hab. Eugeniusz Grela z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie; prof. dr hab. Ewa Łukaszewicz z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, prof. dr hab. Sylwester Świątkiewicz z Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie, prof. dr hab. Marek Świtoński z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu; prof. dr hab. Adam J. Zięćcik z Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie (członkowie KNZiA) oraz prof. dr hab. Katarzyna Ognik i prof. dr hab. Anna Mieczan z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, prof. dr hab. Hanna Jackowiak, prof. dr hab. Damian Józefiak, prof. dr hab. Tomasz Szkudelski i prof. dr hab. Piotr Tryjanowski z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, prof. dr hab. Jerzy Juśkiewicz, prof. dr hab. Anna Waclawik i prof. dr hab. Zenon Zduńczyk z Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie, dr hab. Marcin Samiec, prof. IZ z Instytutu Zootechniki PIB w Krakowie oraz prof. dr hab. Ewa Sawosz z SGGW w Warszawie, powiązani pośrednio lub bezpośrednio z dyscypliną zootechnika i rybactwo. Serdecznie gratulujemy wyróżnionym i życzymy dalszych sukcesów naukowych.

Nowa punktacja czasopism Ministerstwa Edukacji i Nauki

Dnia 21 grudnia 2021 roku ukazał się Komunikat Ministra Edukacji i Nauki o zmianie i sprostowaniu komunikatu w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych (<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/komunikat-ministra-edukacji-i-nauki-z-dnia-21-grudnia-2021-r-o-zmianie-i-sprostowaniu-komunikatu-w-sprawie-wykazu-czasopism-naukowych-i-recenzowanych-materialow-z-konferencji-miedzynarodowych>). Z ponad tysiąca pozycji w dyscyplinie zootechnika i rybactwo, kilkanaście polskich czasopism ma obecnie zwiększoną punktację. W wykazie znalazły się m.in.:

Acta Alimentaria 40[20]

Acta Biochimica Polonica 70[40]

Agronomy Science 70[20]
Annals of Agricultural and Environmental Medicine 100[70]
Annals of Animal Science 140[100]
Animal Science Papers and Reports 100[40]
Acta Scientiarum Polonorum Zootechnica 40[20]
Annales Zoologici 70[40]
Biotechnologia 70[20]
Fishers & Aquatic Life 100 [20]
Folia Biologica 100[40]
Gospodarka Mięsna 20[0]
Journal of Animal Science, Biology and Bioeconomy 20[0]
Journal of Animal and Feed Sciences 100[40]
Journal of Applied Genetics 140[100]
Journal of Elementology 70[40]
Journal of Physiology and Pharmacology 100[70]
Journal of Veterinary Research (Poland) 140[40]
Medycyna Weterynaryjna 70[20]
Magazyn Weterynaryjny 20[0]
Oceanologia 100[70]
Polish Journal of Natural Sciences 40[20]
Polish Journal of Veterinary Sciences 100[40]
Roczniki Naukowe Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego 70[20]
Roczniki Naukowe Zootechniki 40[20]
Źródło: <https://czasopisma.webclass.co/>

70 lat Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza

Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie został powołany przez Prezydium Rządu uchwałą nr 33 z dnia 24 stycznia 1951 roku w sprawie reorganizacji nauki rolniczej. W 1987 roku Instytut przyjął imię swojego założyciela Stanisława Sakowicza. W dniu 14 września 2021 r. odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Naukowej dla upamiętnienia obchodów 70-lecia Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie. W obchodach wzięło udział wielu znamienitych gości, w tym Anna Gembicka – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Jerzy Dostatni – Pełnomocnik Wojewody Warmińsko-Mazurskiego do spraw Dialogu Społecznego, Piotr Grzymowicz – Prezydent Olsztyna, Prof. Jerzy Przyborowski – Rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Prof. dr hab. Leszek Rafalski – Przewodniczący Rady Głównej Instytutów Badawczych, Prof. dr hab. Romuald Zabielski – Wiceprezes Polskiej Akademii Nauk, oraz wielu innych przedstawicieli rządu, samorządów oraz instytucji naukowych lub instytucji współpracujących z Instytutem.

Dyrektor Instytutu Rybactwa Śródlądowego Pani dr inż. Anna M. Wiśniewska przedstawiła najważniejsze fakty z wieloletniej historii Instytutu, który pierwotnie zajmował się podwalinami gospodarki rybackiej na jeziorach i rzekach oraz stopniowo rozwijał badania limnologiczne, hydrobiologiczne, badania dotyczące chowu i hodowli ryb w stawach oraz akwakultury. Obecnie, oprócz kontynuowania badań związanych z szeroko rozumianą gospodarką rybacką, prace Instytutu to również prowadzenie badań środowiskowych, w tym badań monitoringowych ichtiofauny, planktonu, fauny dennej, flory oraz parametrów fizyko-chemicznych wody w celu wypracowania założeń zrównoważonego rybactwa oraz planów ochronnych siedlisk.

Instytut, z dużym sukcesem, zajmuje się restytucją zagrożonych wyginięciem gatunków ichtiofauny. Do najważniejszych osiągnięć należy wyprowadzenie „od ikry” i utrzymywanie stada tarłowego jesiotra ostronosego – gatunku nieobecnego w naszych wodach od lat 60. 20 wieku. Należy podkreślić, że tego typu prace mają charakter wieloletni i są realizowane już przez drugie pokolenie naukowców Instytutu.

Zanim rozpoczęto tworzenie stada tarłowego jesiotra ostronosego, w Instytucie, w latach 80. ubiegłego wieku zainicjowano trwający do tej pory program restytucji łososia i troci, realizowany w ramach środków budżetowych programu zarybiania polskich obszarów morskich. Realizowany jest program ochrony zasobów genetycznych ryb cennych gospodarczo, w ramach którego utrzymywane są czyste linie genetyczne gatunków ryb cennych gospodarczo i przyrodniczo, w tym wyselekcjonowane linie karpia w Rybackim Zakładzie Doświadczalnym w Zatorze koło Krakowa, stanowiące naturalny bank genów na potrzeby polskiego stawiarstwa karpiego.

Instytut to przede wszystkim ludzie z pasją, popartą specjalistyczną wiedzą oraz potrafiący inicjować potrzebne dla branży rybackiej programy badawcze. W związku z tym, 70-lecie Instytutu to hołd i podziękowania wszystkim pracownikom i współpracownikom, którzy przez dziesięciolecia budowali i budują obecnie historię Instytutu.

Podczas uroczystości odbyło się wystąpienie Sekretarz Stanu MRiRW Pani Anny Gembickiej, która złożyła serdeczne gratulacje i wyrazy najwyższego uznania i szacunku, a przede wszystkim przypomniała, „że wysoki poziom prowadzonych badań naukowych, aktualność tematyki oraz jej znaczenie poznawcze i praktyczne sprawiły, iż od początku funkcjonowania Instytut zdobył uznanie jako branżowy ośrodek naukowo-badawczy” podkreślając też zasługi dla dzisiejszego innowacyjnego i zrównoważonego rybactwa śródlądowego. Następnie odbyły się wystąpienia okolicznościowe zaproszonych gości, w tym m.in. Rektora UWM w Olsztynie, Pełnomocnika Wojewody Warmińsko-Mazurskiego do spraw Dialogu Społecznego, Prezydenta Olsztyna, Przewodniczącą RGIB, Wiceprezesa PAN, Dyrektora IRZiBZ PAN w Olsztynie, Dyrektora MIR-PIB w Gdyni, Dyrektora PIWet-PIB w Puławach oraz przedstawicieli pozostałych Instytutów badawczych (IOR-PIB w Poznaniu, IHAR-PIB w Radzikowie, IWNiRZ-PIB w Poznaniu), przedstawicieli – dziekanów i kierowników uczelni państwowych (UWM w Olsztynie, ZUT w Szczecinie, SGGW w Warszawie, UPP w Poznaniu), Prezesów PTZ, PZW w Toruniu, ZPRyb-OP w Poznaniu oraz Stowarzyszenia Absolwentów UWM.

Zdjęcie 5. Uroczystość 70-lecia Instytutu. Od lewej Dyktor dr inż. Anna Wiśniewska, Sekretarz Stanu MRiRW Anna Gembicka, Zastępca Dyrektora ds. nauki dr hab. dr hab. inż. Agnieszka Napiórkowska-Krzebietke (fot. Henryk Chmielewski)

Za szczególne osiągnięcia i zasługi w zakresie rybactwa śródlądowego Sekretarz Stanu MRiRW Pani Anna Gembicka wręczyła odznaczenia państwowe – Brązowe Krzyże Zasługi, Srebrne Krzyże Zasługi oraz Złote Krzyże Zasługi pracownikom Instytutu. Brązowe Krzyże Zasługi otrzymali: dr inż. Andrzej Kapusta oraz dr inż. Mirosław Cieśla; Srebrne Krzyże Zasługi – prof. dr hab. Jacek Wolnicki, dr hab. Piotr Dębowski, prof. Instytutu, dr hab. Piotr Parasiewicz, prof. Instytutu, dr hab. Mirosław Szczepkowski, prof. Instytutu oraz – pośmiertnie – dr inż. Stanisław Robak; natomiast Złote Krzyże Zasługi otrzymali: dr hab. Stefan Dobosz, prof. Instytutu oraz dr inż. Andrzej Lirski. Brązowym Krzyżem Zasługi odznaczeni zostali również współpracownicy Instytutu: dr inż. Jerzy Śliwiński (SGGW), Hanna Głowacka (PIWet), Krzysztof Skorupa oraz Marian Tomala (hodowcy ryb). Srebrny Krzyż Zasługi otrzymał również Marcin Wiśniewski (PZW).

Wypromowani w Instytucie doktorzy odebrali dyplomy doktorskie. Z rąk Przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu, prof. dr. hab. Krzysztofa Formickiego odebrali je: Sylwia Judycka (Zakład Biologii Gamet i Zarodka Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie), Konrad Stawecki (Zakład Ichtiologii, Hydrobiologii i Ekologii Wód IRS w Olsztynie) oraz Maciej Rożyński (Zakład Akwakultury IRS w Olsztynie).

Zdjęcie 6. Wręczenie dyplomów doktorskich. Od lewej prof. dr hab. Andrzej K. Siwicki, dr Sylwia Judycka, dr inż. Maciej Rożyński, dr inż. Konrad Stawecki, oraz członkowie Rady Naukowej Instytutu (fot. Henryk Chmielewski)

Wręczono również podziękowania dotychczasowym członkom Rady Naukowej oraz wręczono powołania do nowej kadencji Rady Naukowej 2021-2025. Członkowie nowej kadencji, którzy zostali nominowani przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi odebrali powołania z rąk Sekretarza Stanu w MRiRW, Pani Anny Gembickiej. Zastępca Dyrektora ds. Naukowych, dr hab. Agnieszka Napiórkowska-Krzebietke, podziękowała dotychczasowym (kadencja 2017-2021) oraz wręczyła powołania nowym (kadencja 2021-2025) członkom Rady Naukowej Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza.

W trakcie gali Jubileuszu można było zapoznać się z wystawą pt. „39 lat z Instytutem i aparatem – fotografie Arkadiusza Wołosa”, której Autor na co dzień kieruje Zakładem Bioekonomiki IRS. Oficjalna część uroczystości zakończyła się poczęstunkiem. Pyszne dania rybne zapewniła Organizacja Producentów „Polski Karp” sp. z o.o. Były one przygotowywane przez znanego kucharza i serwowane na bieżąco z Food Trucka.

Z okazji Jubileuszu wydano okolicznościowy album: „70 lat Instytutu Rybactwa Śródlądowego” oraz przygotowano specjalny numer popularnonaukowego czasopisma „Komunikaty Rybackie” ze wskazaniem patronatu honorowego, patronatu medialnego oraz organizacji promujących wydarzenie, wykorzystanie mediów społecznościowych.

Patronat honorowy nad obchodami Jubileuszu 70-lecia Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza objęli:

- 1) Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Grzegorz Puda
- 2) Wojewoda Warmińsko-Mazurski Artur Chojecki
- 3) Wojewoda Pomorski Dariusz Drelich
- 4) Wojewoda Małopolski Łukasz Kmita
- 5) Rektor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego dr hab. Jerzy Przyborowski, prof. UWM
- 6) Prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz

Całą relację z obchodów można obejrzeć i wysłuchać w TVP Olsztyn i Radio Olsztyn.

1) TVP Olsztyn: <https://olsztyn.tvp.pl/55857589/jubileusz-rybackiego-instytutu-pracownikom-wreczono-odznaczenia>

2) Radio Olsztyn:

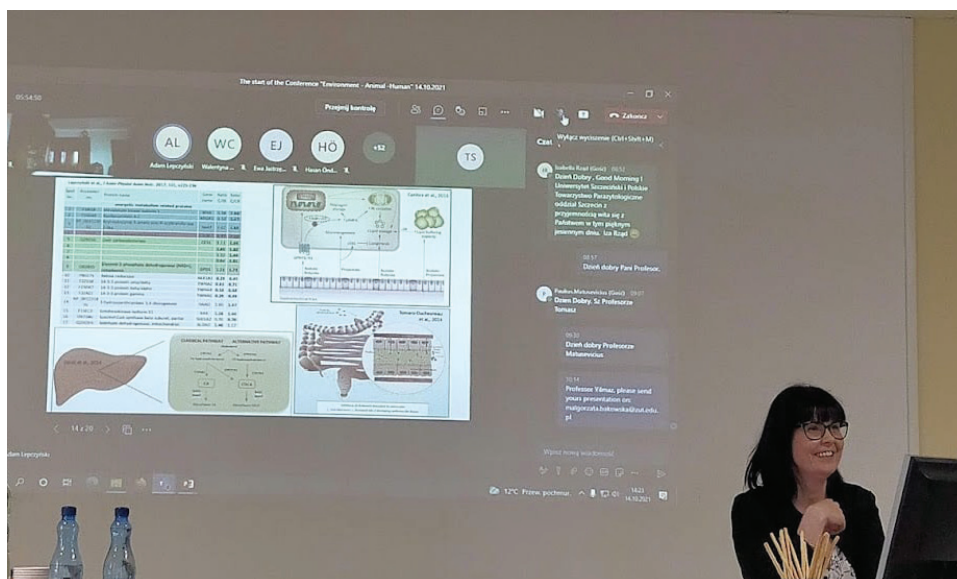
<https://radioolsztyn.pl/to-jedyna-taka-instytucja-w-polsce-wyjatkowy-jubileusz-instytutu-rybactwa-srodladowego-w-olsztynie/01592101>

3) Film okolicznościowy w mediach społecznościowych: <https://www.facebook.com/TelewizjaKopernik/videos/1337037653391405>

*dr hab. inż. Agnieszka Napiórkowska-Krzebietke
Zastępca Dyrektora ds. naukowych
Dr inż. Anna M. Wiśniewska
Dyrektor Instytutu*

Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Environment-Animal-Human” połączona z obchodami 20-lecia czasopisma naukowego *Acta Scientiarum Polonorum Zootechnica – Animal Science*

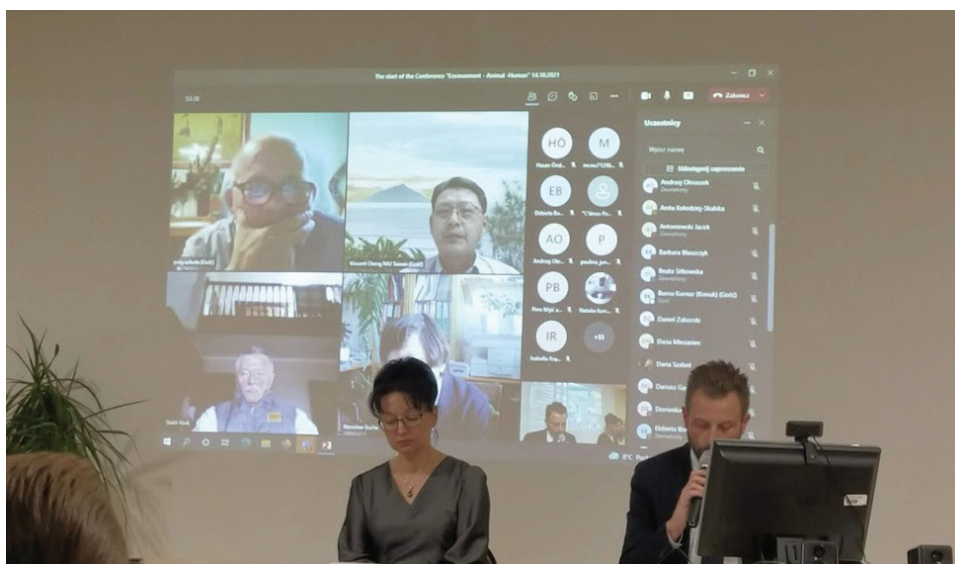
W dniu 14 października 2021 roku na Wydziale Biotechnologii i Hodowli Zwierząt Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Environment-Animal-Human”. Współorganizatorami Konferencji były: Polska Akademia Nauk (Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury), Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie (Wydział Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki), SGGW Warszawa (Instytuty: Nauk o Zwierzętach oraz Medycyny Weterynaryjnej), Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie (Wydziały: Medycyny i Stomatologii oraz Wydział Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej), Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach (Instytut Zootechniki i Rybactwa), Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu (Wydział Inżynierii Produkcji), Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich (Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt) oraz Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (Wydział Bioinżynierii Zwierząt). Konferencja połączona została z obchodami 20-lecia czasopisma *Acta Scientiarum Polonorum Zootechnica – Animal Science*.

Zdjęcie 7. Prezentuje dr inż. Agnieszka Herosimczyk (fot. archiwum ZUT)

Konferencję ze względu na zagrożenie COVID-19, przeprowadzono w formie on-line przy wykorzystaniu MS Teams. W konferencji wzięły udział 103 osoby z 29. ośrodków naukowych Polski, Tajwanu, Turcji, Litwy, Czech, Słowacji, Węgier, Chorwacji i Ukrainy.

Sesja referatowa prowadzona w języku angielskim przez dr. hab. Tomasza Stankiewicza, prof. ZUT; dr. hab. Agnieszkę Tomzę-Marciniak, prof. ZUT i dr. Agnieszkę Hierosimczyk, przebiegała bardzo sprawnie z możliwością dyskusji i zadawania pytań po zakończeniu każdego referatu.

Zdjęcie 8. Obrady prowadzą dr. hab. Agnieszka Tomza-Marciniak, prof. ZUT oraz dr. hab. Tomasz Stankiewicz (fot. archiwum ZUT)

Podczas obrad można było zapoznać się z pracami naukowymi z obszaru nauk zootechnicznych, przyrodniczych i medycznych, przygotowanych i zaprezentowanych przez prelegentów z 4 krajowych i 9 zagranicznych ośrodków naukowych.

Na konferencji referaty wygłosili: prof. dr. hab. Jerzy Sobota – *A few words about Acta Scientiarum Polonorum on the occasion of its 20th anniversary (Wroclaw University of Environmental and Life Sciences, Poland)*, prof. Yeong-Hsiang Cheng – *Development and validation of efficacy of Bacillus-based fermented products as an antibiotics alternative in domestic animals* (National Ilan University, Department of Biotechnology and Animal Science, Taiwan), prof. Ming-Che Wu – *Farm animal breeding of genetic resources for young farmers in Taiwan* (Taiwan Livestock Research Institute, Tainan, Taiwan), prof. dr. Orhan Yilmaz – *Possible genetic resemblance among white coated shepherd dogs such as Turkish Akbash Shepherd, Polish Tatra, Kuvasz, Chuvach, and Central Asian Shepherd Dog* (Ardahan University, Department of Food Science, Turkey), dr. János Posta, – *Genetic characterization of local horse breeds using pedigree information* (University of

Debrecen, Department of Animal Husbandry, Hungary), prof. Paulius Matusevičius, *Effect of bovine colostrum on innate and acquired immune response* (Lithuanian University of Health Sciences; Department of Animal Nutrition, Lithuania), prof. Jan Kuchtik – *Effect Post, present and prospects of sheep breeding in the Czech Republic* (Mendel University in Brno, Department of Animal Breeding, Czech Republic), dr Sławomir Paško – *Optical 3D scanning methods in biological research – description of data processing algorithms for selected cases* (Institute of Micromechanics and Photonics, Warsaw University of Technology, Poland), prof. Pero Mijić – *Milk production and challenges in transition from conventional to robotic milking in Croatia* (Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Department of Animal Production and Biotechnology, Croatia), dr. Enikő Kubinyi – *Dog ageing from a behavioural, neuroscientific, and genetic approach* (Eötvös Loránd University, Department of Ethology, Hungary), prof. Burcu Kurnaz – *Determination of the best model to predict milk dry matter in high milk yielding dairy cattle* – (Ondokuz Mayıs University, Department of Animal Science, Turkey), prof. Hasan Önder – *What is genomic selection?* (Ondokuz Mayıs University, Department of Animal Science, Turkey), dr hab. Ewa Jastrzębska, prof. UWM – *Physiotherapeutic techniques in the rehabilitation of dogs after knee joint in jury* (University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Department of Horse Breeding and Riding, Poland), dr hab. Adam Lepczyński, prof. ZUT – *Effects of supplementation of a diet with dried chicory root on protein composition pattern of selected tissues and body fluids in growing pigs* (West Pomeranian University of Technology, Szczecin, Department of Physiology, Cytobiology and Proteomics, Poland).

W trakcie Konferencji odbyły się sesje, Studenckich Kół Naukowych oraz Młodych Naukowców. Podczas każdej z sesji zorganizowano konkurs na najlepszą prezentację wyników badań naukowych (w postaci posterów). W sumie na obie sesje zgłoszono 19 posterów.

Wyniki sesji konkursowej Studenckich Kół Naukowych (studentów):

I miejsce: Abdul Ghafoor Naeem (Department of Molecular Biology and Genetics, Muğla Sıtkı Koçman University, Turkey – *Computational repurposing of FDA-approved drugs against specific mastitis-causing pathogens*;

II miejsce: Antoniewski Jacek (Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie) – *Leki immunosupresyjne – wpływ leczenia na poziom fluoru w tkankach twardych u ciężarnych samic szczurów i ich potomstwa*;

III miejsce: Grzelewska Agnieszka (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie) – *Comparison of serum Se concentration in sheep during breeding season before and after the administration of selenium yeast*.

Wyniki sesji konkursowej Młodych Naukowców (doktorantów):

I miejsce: Grzesiak Agata (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie) – *Differential effects of high-fat diets varying in fatty acid composition on the kidney histology and expression of genes related with cellular stress and water-electrolyte homeostasis*.

II miejsce: Juszczak-Czasnojć Marta, Sadowska Nikola (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie) – *Comparison of Se bioavailability in internal organs of Simental, Hereford and Salers cattle*.

III miejsce: Stobiecka Magdalena (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) – Wpływ dodatku mieszanki ziołowej do dawki pokarmowej krów na jakość prozdrowotną mleka.

Konferencja była miejscem wymiany doświadczeń oraz okazją do zacieśnienia współpracy pomiędzy ośrodkami naukowymi z kraju i zagranicy. Zwieńczeniem Konferencji jest wydanie zeszytu konferencyjnego z blisko stu doniesieniami i streszczeniami oraz jubileuszowego zeszytu Acta Scientiarum Polonorum Zootechnica – Animal Science z 16. artykułami naukowymi, głównie o charakterze przeglądowym, z których część była prezentowana na sesji referatowej.

Dr hab. Piotr Sablik, prof. ZUT, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego
Prof. dr hab. Bogumiła Pilarczyk, wiceprzewodnicząca Komitetu Organizacyjnego

II Sympozjum naukowe „Nauki o zwierzętach w praktyce hodowlanej i badaniach biomedycznych”

W dniu 29 października 2021 roku odbyło się II Sympozjum naukowe „Nauki o zwierzętach w praktyce hodowlanej i badaniach biomedycznych” w formie on-line z wykorzystaniem platformy Microsoft Teams. Zostało ono zorganizowane przez dwie jednostki: Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego Polskiej Akademii Nauk (IFŻZ PAN) oraz Instytut Nauk o Zwierzętach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (SGGW).

Głównym założeniem Sympozjum było przedstawienie wpływu nauk o zwierzętach na rozwój gospodarki XXI w. oraz potencjału zwierząt gospodarskich w badaniach biomedycznych i przedklinicznych.

Patronat honorowy Sympozjum objął Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk oraz Polskie Towarzystwo Zootechniczne im. Michała Oczapow-

skiego. W skład Komitetu Naukowego Sympozjum weszli: dr hab. Marcin Gołębiowski, profesor SGGW (Dyrektor Instytutu Nauk o Zwierzętach, SGGW); dr hab. inż. Andrzej Herman, profesor instytutu (Dyrektor IFŻZ PAN); dr hab. Monika Michalczuk, profesor SGGW (z-ca Dyrektora Instytutu Nauk o Zwierzętach, SGGW); dr hab. Renata Miltko, profesor instytutu (z-ca Dyrektora ds. Naukowych IFŻZ PAN), dr hab. inż. Maciej Kamaszewski, profesor SGGW (Samodzielny Zakład Ichtiologii i Biotechnologii w Akwakulturze, SGGW) oraz dr hab. Sławomir Jaworski (Katedra Nanobiotechnologii, Instytut Biologii, SGGW). W skład Komitetu Organizacyjnego z ramienia IFŻZ PAN weszli: dr Małgorzata Majewska; dr hab. Paweł Kowalczyk, profesor instytutu; dr inż. Małgorzata Białek; mgr inż. Maciej Wójcik i mgr Aneta Kędzierska oraz z ramienia SGGW: dr inż. Dobrochna Adamek-Urbańska, dr Agnieszka Tylkowska, dr inż. Marcin Świątek oraz mgr inż. Hubert Szudrowicz.

W Sympozjum udział wzięło 70 osób z 14 jednostek naukowych: Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Szpitala Bródnowskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Instytutu Zootechniki – PIB w Balicach, Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie, oraz Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN.

W ramach Sympozjum przedstawiono 4 wykłady plenarne o bardzo ciekawej i różnorodnej tematyce:

- „*Zwierzęta gospodarskie w biomedycznych badaniach przedklinicznych*” – dr hab. Jarosław Woliński, profesor instytutu (Zakład Fizjologii Zwierząt, IFŻZ PAN, Jabłonna);
- „*Owca, jako model w badaniach endo- i neuroendokrynologicznych*” – prof. dr hab. Tomasz Misztal (Zakład Fizjologii Zwierząt, IFŻZ PAN, Jabłonna);
- „*Ryby w badaniach modelowych*” – dr hab. inż. Maciej Kamaszewski, profesor SGGW (Samodzielny Zakład Ichtiologii i Biotechnologii w Akwakulturze, SGGW, Warszawa);
- „*Zoofarmakognozja – samoleczenie zwierząt za pomocą naturalnych substancji roślinnych i mineralnych*” – dr inż. Marlena Zielińska-Górska (Katedra Nanobiotechnologii, Instytut Biologii, SGGW, Warszawa).

Doniesienia naukowe w formie prezentacji ustnych oraz e-posterów zostały przedstawione podczas czterech sesji tematycznych:

- biomedycznej (4 doniesienia ustne, 7 e-posterów);
- fizjologicznej (5 doniesień ustnych, 7 e-posterów);
- żywieniowej (2 doniesienia ustne, 9 e-posterów);
- varia (4 doniesienia ustne, 4 e-postery).

Po przedstawieniu wszystkich prezentacji odbyło się głosowanie na najlepsze doniesienie ustne i e-poster. Laureatami konkursu zostali:

- **mgr inż. Kamil Zaworski** (Zakład Fizjologii Zwierząt, IFŻZ PAN, Jabłonna) – „*Trawienie in vitro lipidów w preparacie mlekozastępczym modyfikuje proces dojrzewania jelita cienkiego u prosiąt wcześniaków*” (doniesienie ustne);
- **dr Piotr Szatkowski** (Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie) – „*Biodegradowalne opakowania z włóknami wełny owczej dla zastosowań w medycynie*” (e-poster);

- **Magdalena Sobień** (Samodzielny Zakład Ichtiologii i Biotechnologii w Akwakulturze, SGGW, Warszawa) – „*Cytoarchitektura centralnego układu nerwowego wielkopletwa wspaniałego (Macropodus opercularis)*” (e-poster).

Szczegółowe informacje dotyczące wykładów oraz prezentacji ustnych i e-posterów w ramach poszczególnych sesji znajdują się w książce abstraktów (forma elektroniczna), dostępnej na stronie internetowej www.ifzz.pl w zakładce Aktualności.

Sponsorami Sympozjum był Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny im. prof. Orłowskiego w Warszawie, firma Lab-JOT oraz Medyczo-Społeczne Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Toruniu.

*dr Małgorzata Majewska
Instytut Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego
Polskiej Akademii Nauk*

XLV Międzynarodowe Seminarium Naukowo-Techniczne „Chemistry for Agriculture” 21-24 listopada 2021, Karpacz

Seminarium organizowane jest corocznie od 1975 roku, a jego opiekunem naukowym i pomysłodawcą jest chemik – prof. Henryk Górecki z Politechniki Wrocławskiej. Od 1994 roku do organizacji seminarium włączył się Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu. Nadrzędnym celem Seminarium jest umożliwienie wymiany doświadczeń, zaprezentowania wyników badań, dobrych praktyk oraz zintensyfikowanie współpracy pomiędzy nauką a przemysłem, chemią a rolnictwem (szeroko pojętym).

W Seminarium uczestniczyli specjaliści z nauk chemicznych, rolniczych, biologicznych, a nawet medycznych, reprezentujących uczelnie i instytuty naukowe – uniwersytety, politechniki, uczelnie rolnicze, medyczne, ekonomiczne oraz inne typy szkół wyższych i ośrodków prowadzących badania o tematyce z pogranicza chemii i biologii oraz rolnictwa (w tym hodowli zwierząt).

Oprócz 4 sesji plenarnych (29 referatów i doniesień) odbyły się trzy panele dyskusyjne pt.:

1. Debata Rektorska: „Polskie Uczelnie 2020+ – rola w kształceniu, współpraca w otoczeniu społeczno-gospodarczym” (udział 6 rektorów)

2. Debata Dziekańska: „Współczesna rola chemii: żywi i leczy, czy stanowi zagrożenie”

3. Debata Biznesowa – „Zmiany klimatu – nowe wyzwania dla rolnictwa”

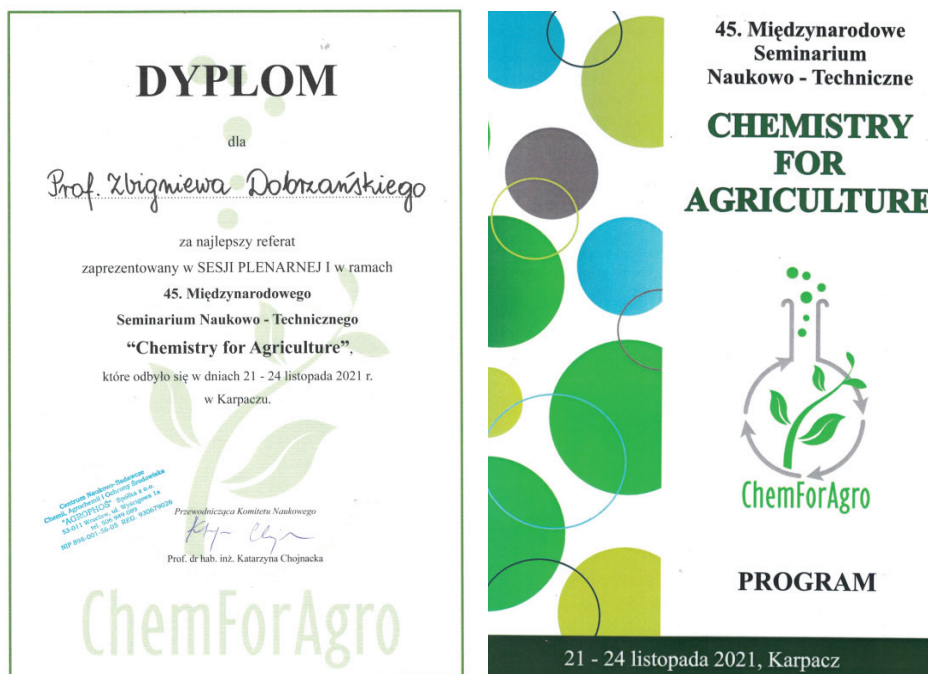
oraz dwie sesje „Młody naukowiec” (doktoranci – 23 doniesienia), dwie sesje zamknięte, poświęcone realizacji międzynarodowych projektów, m.in.

• Projekt: LIFE17 ENV/LT: pt. “Algae Service for Life” (UAM w Poznaniu)

• Projekt: LivestockSense ICT-AGRI-FOOD 2020: pt. ”Poprawa zrównoważenia środowiskowego gospodarstw hodowlanych poprzez usuwanie barier we wdrażaniu technologii ICT” (UP we Wrocławiu)

a także sesja posterowa (zaprezentowano 109 posterów).

Miło poinformować, że w konkursie na najlepszy referat wygłoszony na sesji plenarnej zwyciężył prof. Zbigniew Dobrzański (UPWr., członek KNZiA), który przedstawił wykład „Sztuczne mięso – fakty i mity”. Gratulujemy!

Dyplom dla Profesora Zbigniewa Dobrzańskiego za najlepszy referat zaprezentowany w sesji plenarnej

W seminarium wzięło udział około 200 osób, reprezentujących 20 uczelni, 7 instytutów badawczych oraz 11 firm (m.in. Ekoplon Sp. z o.o.; Intermag Sp. z o.o.; Global Agro Innovations Sp. z o.o. i inne). Z zagranicy byli doktoranci z Czech i Iranu, a także 2 naukowców z Izraela (MIGAL Galilee Research Institute Ltd.), którzy biorą udział w międzynarodowym projekcie badawczym Livestock Sense. Z krajowych uczelni (byłych rolniczych) wzięli udział pracownicy i doktoranci z: UP we Wrocławiu, UP w Lublinie, UR w Krakowie, UWM w Olsztynie oraz ZUT w Szczecinie.

Patronat honorowy objęło: Polskie Towarzystwo Chemiczne, Polskie Towarzystwo Magnezjologiczne oraz – po raz pierwszy – Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk.

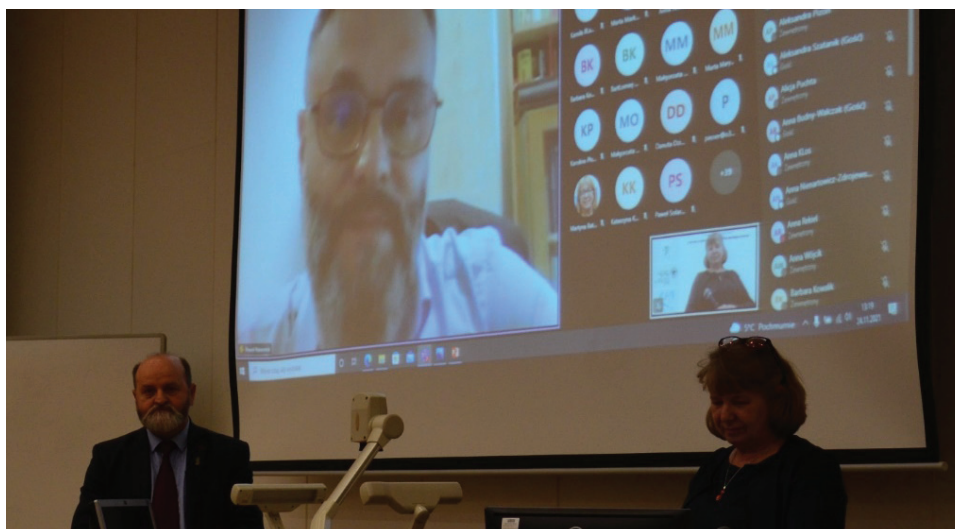
Następne 46 Seminarium odbędzie się w dniach 20-24 listopada 2022 roku, mamy nadzieję, że już bez reżimów sanitarnych.

*Prof. dr hab. Zbigniew Dobrzański
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu*

XXIV Warsztaty Zootechniczne „Aktualne zagrożenia epidemiologiczne w produkcji zwierzęcej”

W dniu 24 listopada 2021 roku w audytorium im. Prof. Henryka Jasiorowskiego w Instytucie Nauk o Zwierzętach w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbyły się XXIV Warsztaty Zootechniczne, pod patronatem Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN oraz władz Wydziału Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt SGGW.

Warsztaty Zootechniczne od niespełna 25 lat organizowane są cyklicznie, raz do roku, przez członków Zarządu Warszawskiego Koła PTZ. Pomysłodawcą i wieloletnim organizatorem Warsztatów był prof. dr hab. Roman Niżnikowski. Tradycję spotkań warsztatowych przez kolejnych kilkanaście lat kontynuowała prof. dr hab. Anna Rekiel. Otwierając tegoroczne Warsztaty Zootechniczne prof. dr hab. Beata Kuczyńska, Przewodnicząca Warszawskiego Koła PTZ wyraziła zadowolenie, że po przerwie spowodowanej pandemią zaistniała możliwość powrotu do tradycyjnych spotkań. Przez wiele lat prezentowana tematyka warsztatów budziła duże zainteresowanie wśród wykładowców z krajowych ośrodków naukowych, nauczycieli akademickich, doktorantów, studentów uczelni rolniczych. Uczestnikami warsztatów byli również hodowcy, producenci a także pracownicy ogrodów zoologicznych. W tej części konferencji głos zabrali: Prezes PTZ prof. dr hab. Anna Wójcik, Przewodniczący Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski i Dziekan WHBiOZ, prof. dr hab. Justyna Więcek. Mówcy podkreślali rangę Warsztatów Zootechnicznych i ich znaczenie dla pogłębiania wiedzy zootechników.

Zdjęcie 9. Dr hab. Wiesław Świderek – moderator sesji plenarnej warsztatów, prof. dr hab. Emilia Bagnicka – stacjonarnie i dr hab. Paweł Nawrotek, prof. ZUT Szczecin (fot. Grzegorz Grodkowski)

Ze względu na wyjątkowe okoliczności związane z pandemią organizatorzy zaproponowali formę hybrydową Warsztatów tzn. stacjonarną i transmisję on-line. Tytuł przewodni „Aktualne zagrożenia epidemiologiczne w produkcji zwierzęcej” zgromadził 179 uczestników konferencji, w tym 99 osób przed monitorami komputerów. Stacjonarnie w konferencji uczestniczyli reprezentanci społeczności akademickiej SGGW, w tym studenci z 3 kierunków WHBiOZ SGGW oraz studenci, pracownicy i doktoranci z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Zaproszenia do wygłoszenia wykładów przyjęli eksperci z zakresu genetyki i epidemiologii, którzy po przedstawieniu zagadnień epidemiologicznych związanych z produkcją zwierzęcą udzielali odpowiedzi na najbardziej nurtujące pytania w dyskusji. Tematyka tegorocznych Warsztatów Zootechnicznych koncentrowała się na kilku problemach:

- transmisji SARS COV-2 u zwierząt,
- wdrażaniu przepisów tarczy antykryzysowej oraz skutkach COVID-19 w produkcji rolnej i zwierzęcej małych i średnich gospodarstw,
- natężonego szerzenia się ognisk grypy ptaków (HPAI) w sezonie 2020/2021,
- skali zagrożenia w Polsce i w innych krajach świata afrykańskim pomorem świń (ASFV),
- znaczenia bioasekuracji w zwalczaniu chorób wirusowych.

Pierwszy wykład „Rola zwierząt w transmisji wirusa SARS-CoV-2” wygłosił dr hab. Paweł Nawrotek, prof. ZUT (Katedra Mikrobiologii i Biotechnologii, ZUT Szczecin). Prelegent poinformował, że na całym świecie istnieje 827 000 rodzajów wirusów, które teoretycznie mogą zakazić człowieka i wywołać pandemię. Uczestnicy poznali biologię wirusa SARS COV-2, historię przeniesienia wirusa do organizmu człowieka i rzeczywistą transmisję wirusa do populacji różnych gatunków zwierząt na całym świecie. Odnotowano niepokojąco wysoką transmisję SARS COV-2 z ludzi na zwierzęta łasicowate (norki, fretki, jenoty). Do tej pory wykryto wirusy u 47% psów i 67% kotów po pozytywnej diagnozie molekularnej ich właściwości. Optymistyczny jest fakt, że podatność na SARS COV-2 wykazuje jedynie 26 z 215 przebadanych gatunków zwierząt, w tym w szczególności ssaki (małpy, lwy), a w najmniejszym stopniu świnie. Na zakażenie najbardziej podatne są organizmy 2 dni przed i 3 dni po wystąpieniu infekcji w zależności od czynników zmieniających się w czasie.

Kolejny wykład wygłoszony przez prof. dr hab. Emilię Bagnicką (Zakład Biotechnologii i Nutrigenomiki, IGiBZ PAN, Jastrzębiec) dotyczył wpływu pandemii Covid-19 na hodowlę i chów kóz w Polsce. Negatywne skutki COVID-19 najbardziej dotknęły rolników małych gospodarstw związanych z produkcją zwierzęcą, w tym użytkowaniem kóz. Niektóre sektory produkcji rolniczej m.in. z branży mlecznej, zanotowały wzrost dochodów wynikający głównie ze wzrostu cen za surowiec mleczny.

Prof. dr hab. Krzysztof Śmietanka (Zakład Chorób Drobiu, PW-PIB, Puławy) przedstawił referat o wysoce zjadliwej grypie ptaków (HPAI – *Highly Pathogenic Avian Influenza*) w Polsce w sezonie 2020/2021. Sezon ten okazał się najcięższym jak do tej pory w odniesieniu do szerzenia się ognisk HPAI. W tym sezonie odnotowano trzy krytyczne momenty: standardowe zachorowania przypadające na miesiące listopad-luty, gwałtowne obniżenie temperatury w marcu spowodowało wzrost zachorowań u dzikich ptaków, a następnie wio-

senne migracje ptaków wywołały najsilniejszą eskalację epidemii. Większość gatunków ptaków zarówno domowych, jak i dzikich jest podatna na wirusa grypy, jednak stopień wrażliwości poszczególnych gatunków jest bardzo zróżnicowany. Jedną z przyczyn rozprzestrzeniania się wirusa wśród ptactwa domowego mogą być mało charakterystyczne objawy kliniczne, które usypiają czujność hodowców.

W kolejnym wykładzie prof. dr hab. Iwona Markowska-Daniel (Samodzielny Zakład Epidemiologii i Ekonomiki Weterynaryjnej, SGGW) wyjaśniła dlaczego afrykański pomór świń (ASF) jest tak bardzo groźny? ASF w świecie plasuje się na pierwszym miejscu wśród chorób zakaźnych zwierząt gospodarskich. Ze względu na to, że jest zwalczana wyłącznie metodami administracyjnymi i nie podlega leczeniu, jej nasilenie powoduje ogromne straty ekonomiczne, które ponoszą głównie sami hodowcy. Na koszty ekonomiczne przypadają nie tylko te związane bezpośrednio z padnięciami zwierząt, ale także z bioasekuracją, utylizacją zwierząt, pasz, ściółki, ograniczeniem w obrocie zwierząt, wstrzymaniem obrotu i eksportu żywych świń, mięsa wieprzowego, wyrobów i przetworów mięsnych, ale również z występowaniem zaburzeń zdrowotnych u samych hodowców. W ciągu ostatnich siedmiu lat sytuacja epidemiologiczna przy wschodniej granicy pogarsza się – odnotowano tylko w tym regionie w kraju 16 667 przypadków zakażonych świń.

Zdjęcie 10. Organizatorzy Warsztatów Zootechnicznych z prelegentami i uczestnikami, od góry z lewej strony mgr inż. Paweł Solarczyk i mgr inż. Grzegorz Grodkowski, w środkowym rzędzie od lewej prof. dr hab. Iwona Markowska-Daniel, prof. dr hab. Jarosław Kaba, dr hab. Wiesław Świderek, w dolnym rzędzie od lewej dr hab. Aurelia Radzik-Rant, prof. dr hab. Beata Kuczyńska, prof. dr hab. Emilia Bagnicka i dr hab. Witold Rant, prof. SGGW (fot. Agnieszka Boruta)

Prof. dr hab. Jarosław Kaba (Instytut Medycyny Weterynaryjnej, SGGW) sprecyzował co kryje się pod terminami epidemia, pandemia. Wykazał, że większość epidemii występuje endemicznie. Opisał możliwość eradykacji choroby na podstawie pomoru małych przeżuwaczy. Ponadto wskazał na podobieństwo księgosuszu występującego u bydła i kóz i związane z tym zagrożenia epidemiologiczne.

Tocząca się dyskusja w trakcie Warsztatów Zootechnicznych obejmowała zagadnienia ważne dla praktyków z punktu widzenia konieczności zmian legislacyjnych związanych ściśle ze strategią zwalczania chorób wirusowych u zwierząt.

Podsumowując wykłady wygłoszone przez zaproszonych prelegentów stanowiły doskonałą okazję do spotkania naukowców i praktyków związanych z szeroko pojętą produkcją zwierzęcą oraz asumpt do dyskusji nad zagrożeniami epidemiologicznymi w kontekście Covid 19, ASF i HPAI oraz przyszłością produkcji zwierzęcej nie tylko na terenie kraju, ale także w ujęciu globalnym.

*Prof. dr hab. Beata Kuczyńska
Instytut Nauk o Zwierzętach, SGGW w Warszawie*

Ambitna inwestycja Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie – ruszyła budowa nowoczesnego Ośrodka Jeździeckiego

Jedną z najnowszych inwestycji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie jest Stacja Badawcza i Ośrodek Dydaktyczno-Szkoleniowy Jeździectwa i Hipoterapii. W Polsce Wschodniej do tej pory nie istniał obiekt, który oferowałby tak szeroki zakres usług oraz pozwalał na organizację zawodów międzynarodowych. W 2020 r. Uniwersytet przystąpił do realizacji nowoczesnego ośrodka jeździeckiego, którego infrastruktura nie ograniczy się tylko do dydaktyki i organizacji imprez, ale także do prowadzenia hipoterapii i animaloterapii.

6 września 2021 r. w należącym do Uczelni Gospodarstwie Doświadczalnym na Felinie odbyła się uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod budowę Ośrodka Jeździeckiego. Na uroczystości obecni byli licznie przybyli przedstawiciele władz państwowych, wojewódzkich, samorządowych, przedstawiciele kościoła i instytucji naukowych, oświatowych oraz instytucji państwowych.

Rektor prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk inaugurując uroczystość zwrócił uwagę na fakt iż *„historia i rozwój naszej cywilizacji z pewnością potoczyłaby się inaczej, gdyby człowiek nie udomowił i nie nauczył się wykorzystywać koni do różnych celów – od militarnych poprzez pracę często bardzo ciężką i trudną, aż po sport, rozrywkę i rekreację. Umiejętne wykorzystanie koni w walce przyczyniało się do zwycięstw albo upadku wielkich imperiów (...). Człowiek wykorzystywał i wykorzystuje konie nie tylko do celów militarnych, ale również do zawodów hippicznych, hipoterapii i rekreacji, dydaktyki i badań”*. W swoim przemówieniu podkreślił także, że będzie to najnowocześniejszy obiekt badawczo-dydaktyczny, wykorzystany do organizacji zawodów hippicznych o zasięgu międzynarodowym, co przyczyni się do promowania Uniwersytetu, Lublina i Polski.

Zdjęcie 11. Wizualizacja krytej ujeżdżalni Stacji Badawczej i Ośrodka Dydaktyczno-Szkoleniowego Jeździectwa i Hipoterapii UP w Lublinie

Zdjęcie 12. Wizualizacja Stacji Badawczej i Ośrodka Dydaktyczno-Szkoleniowego Jeździectwa i Hipoterapii UP w Lublinie

Zdjęcie 13. Uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod budowę Stacji Badawczej i Ośrodka Dydaktyczno-Szkoleniowego Jeździectwa i Hipoterapii (fot. Alicja Jaroszevska)

Zdjęcie 14. JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk podczas uroczystości wmurowania kamienia węgielnego pod budowę Stacji Badawczej i Ośrodka Dydaktyczno-Szkoleniowego Jeździectwa i Hipoterapii (fot. Alicja Jaroszevska)

W uroczystości wzięł udział Minister Edukacji i Nauki Przemysław Czarnek, który pogratulował Władzom Uniwersytetu podjęcia tej głęboko przemyślanej i zarazem potrzebnej Uczelni i regionowi lubelskiemu inwestycji. Obecny na wydarzeniu Arcybiskup Metropolita Lubelski Stanisław Budzik dokonał poświęcenia kamienia węgielnego, którego uroczyste wmurowali członkowie Władz Uniwersyteckich wraz z zaproszonymi gośćmi.

Nowoczesna Stacja Badawcza i Ośrodek Dydaktyczno-Szkoleniowy Jeździectwa i Hipoterapii będzie posiadał m.in. krytą ujeżdżalnię, karuzelę boksową oraz tor do galopu, hipodrom czyli miejsce na zawody zewnętrzne, odbywające się na świeżym powietrzu, zwierzętarnię, nowoczesne centrum fizjoterapii dla koni oraz część hotelową przeznaczoną dla 40 zwierząt. Niezaprzeczalnym atutem ośrodka hipicznego dla regionu Lubelszczyzny będzie kryta ujeżdżalnia o powierzchni powyżej 2 tys. m², która daje możliwość organizacji zawodów międzynarodowych. Ośrodek jako baza naukowo-dydaktyczna będzie służył m.in. studentom kierunków *hipologia* i *jeździectwo* oraz *pielęgnacja zwierząt i animaloterapia*. Uczelnia posiada wysoko wyspecjalizowaną kadrę naukowo-dydaktyczną i jako jedyna w kraju w ramach Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biotechnologii prowadzi wspomniane unikatowe kierunki studiów, przyciągając studentów ze wszystkich części Polski. Z Ośrodka hipicznego, o powierzchni ponad 5 ha, będą także korzystać prywatni hodowcy, jeźdźcy oraz mieszkańcy Lubelszczyzny. Zakończenie prac inwestycyjnych przewidywane jest na maj 2022 r.

Iwona Pachcińska,
rzecznik prasowy Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Zmiany legislacyjne

Przywrócenie możliwości żywienia zwierząt gospodarskich przetworzonym białkiem zwierzęcym

Promowana obecnie w Komisji Europejskiej polityka „green deal”, polegająca m.in. na tworzeniu możliwości prawnych do jak najefektywniejszego wykorzystania już wytworzonych zasobów i ograniczania negatywnego wpływu na środowisko, uwzględnia również jak najszersze wykorzystanie przetworzonych białek zwierzęcych powstałych z wygenerowanych odpadów rzeźnianych (uppz) do żywienia zwierząt stanowiących alternatywę dla importowanej śruty sojowej.

Stosowane od 7 września 2021 r. rozporządzenie Komisji (UE) 2021/1372 z dnia 17 sierpnia 2021 r. zmieniające załącznik IV do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 w odniesieniu do zakazu karmienia zwierząt gospodarskich innych niż przeżuwacze, innych niż zwierzęta futerkowe, białkiem pochodzącym od zwierząt

(Dz. Urz. UE L 295 z 18.08.2021 r., str. 1), łagodni wprowadzony w 2001 roku zakaz wykorzystywania w żywieniu zwierząt gospodarskich przetworzonego białka zwierzęcego (PAP), w zakresie przywrócenia możliwości skarmiania zwierząt gospodarskich przetworzonym białkiem zwierzęcym, z wykluczeniem skarmiania tym samym gatunkiem i zezwała na:

- stosowanie przetworzonego białka zwierzęcego (PAP) pochodzącego od świń w paszy dla drobiu i przetworzonego białka pochodzącego od drobiu w paszy dla świń;
- stosowanie przetworzonego białka zwierzęcego (PAP) pochodzącego od owadów do żywienia drobiu i świń na takich samych warunkach, jakie są wymagane do żywienia zwierząt akwakultury;
- stosowanie kolagenu i żelatyny pochodzących od przeżuwaczy do żywienia zwierząt gospodarskich innych niż przeżuwacze.

Oznacza to, że w żywieniu świń dozwolone jest stosowanie PAP wyprodukowanego z ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (uppz) pochodzenia drobiowego, natomiast w żywieniu drobiu – PAP wyprodukowanego z uppz pozyskanych od świń. Ponadto dopuszczono do żywienia świń oraz drobiu przetworzone białka wyprodukowane z owadów hodowlanych.

W przypadku przeżuwaczy, Komisja Europejska w dalszym ciągu utrzymała obowiązujący zakaz dotyczący żywienia tych zwierząt przetworzonymi białkami pochodzenia zwierzęcego i nie dopuściła możliwości stosowania uppz pochodzących od przeżuwaczy do produkcji przetworzonych białek, które następnie mogłyby być stosowane w żywieniu zwierząt gospodarskich.

Złagodzenie zakazu paszowego pozwala na produkcję pasz z udziałem PAP odrębnie dla świń i drobiu w dedykowanych gatunkowo zakładach, z derogacją umożliwiającą produkcję pasz dla obu gatunków w tym samym zakładzie, ale na oddzielnych liniach produkcyjnych (warunek całkowitej fizycznej separacji na każdym etapie produkcji, składowania i transportu). Takie restrykcyjne rozwiązania uniemożliwią jednak mniejszym podmiotom skorzystanie z wprowadzonej w życie relaksacji poprzez wykluczenie możliwości wytwarzania pasz dla świń i drobiu w tych samych zakładach i na tych samych liniach produkcyjnych. Dlatego, jeszcze na etapie procedowania tego rozporządzenia, Polska podkreślała, że kompleksowość i szeroki zakres wprowadzanych w nim zmian, wymaga podjęcia przez Komisję Europejską stosownych działań zmierzających do opracowania laboratoryjnych metod ilościowych umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie całego rynku i konkurencyjność wszystkich przedsiębiorstw sektora paszowego.

Przywrócenie skarmiania krzyżowego oraz dopuszczenie stosowania białka owadziego w żywieniu zwierząt może znacząco wpłynąć na rozwój rynku alternatywnych, dla soi i mączek rybnych, surowców białkowych stosowanych do produkcji pasz, co bezsprzecznie wiąże się z wymiernymi korzyściami dla środowiska i produkcji zwierzęcej.

Informacja o projekcie ustawy o identyfikacji zwierząt

W dniu 24 listopada 2021 r. na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny pod linkiem <https://legislacja.gov.pl/projekt/12353701>, został opublikowany skierowany do konsultacji publicznych, projekt ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (UC102). Termin zgłaszania uwag do projektu ustawy upływa w dniu 24 grudnia 2021 r.

Projekt ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt służy wykonaniu przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/429”, w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Zgodnie z art. 109 rozporządzenia 2016/429 na państwa członkowskie Unii Europejskiej nałożony został obowiązek prowadzenia jednej komputerowej bazy danych, która ma gromadzić dane dotyczące wszystkich gatunków zwierząt objętych obowiązkiem identyfikacji i rejestracji.

Zgodnie z przygotowanym projektem ustawy, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa powierzone zostanie zadanie prowadzenia komputerowej bazy danych, w której, oprócz danych dotyczących bydła, owiec, kóz i świń, zostaną dodane informacje dotyczące koniowatych, jeleniowatych, wielbłądowatych oraz zakładów drobiu.

Tak jak dotychczas, upoważnienie do wydawania dokumentów identyfikacyjnych koniowatych poszczególnych ras pozostaną w kompetencjach związków hodowców koni uznanych przez ministra właściwego do spraw rolnictwa do prowadzenia ksiąg hodowlanych dla poszczególnych ras koni, a dane zawarte w wydanych przez te związki dokumentach będą przekazywane bezpośrednio do komputerowej bazy danych prowadzonej przez Agencję.

Projektowane przepisy przewidują również rezygnację z obowiązku stosowania paszportów bydła przy przemieszczaniu zwierząt na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Od dnia 1 stycznia 2025 r. przewidywana jest również całkowita rezygnacja ze stosowania papierowych formularzy zgłaszania zdarzeń dotyczących zwierząt oraz prowadzenia papierowej dokumentacji dotyczącej utrzymywanych zwierząt i przejście wyłącznie na ich elektroniczną formę.

Kalendarium konferencyjne

Wydarzenie	Data i miejsce
KRAJOWE	
1	2
TECHMILK 2022 – Postęp techniczny w przetwórstwie mleka https://konferencje.uwm.edu.pl/techmilk-2022-postep-techniczny-w-przetworstwie-mleka	15-18.02.2022 r. Mikołajki
XXVIII Konferencja Naukowa z cyklu: „Postęp Naukowo-Techniczny i Organizacyjny w Rolnictwie” https://agro.zut.edu.pl/konferencje/rok-2022.html	07.11.02.2022 r Zakopane
II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „InnWet” – innowacyjne strony współczesnej weterynarii i zoologii, http://www.konferencja-weterynaryjna.pl/	18.02.2022 r. (on-line)
Konferencja Nauka – Praktyce „Rozród krów – jak wiele zależy od ich żywienia” https://szkolazywienia.urk.edu.pl/	10.03.2022 r.
III Kongres Zootechniki Polskiej http://www.zootechkongres.pl	09-10.06.2022 r. Warszawa
NOWE WYZWANIA W WETERYNARII – JEŻELI NIE STOSOWAĆ ANTYBIO- TYKÓW, TO CO? UP we Wrocławiu http://www.specjalizacje-konferencja-polanica.pl/konferencja-polanica-zdroj-2022,110.html	23-24.06.2022 r. Polanica Zdrój
25 Jubileuszowy Zjazd Hydrobiologów Polskich. „Hydrobiologia w epoce Antropocenu”.	07-09.09.2022 r. Łódź
LXXXVI Jubileuszowy Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego „Hodowla i chów zwierząt w Polsce – od tradycji do nowoczesności – 100 lat Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego”	14-16.09.2022 r. Kraków
MIĘDZYNARODOWE	
XXIX International Plant & Animal Genome https://www.intlpag.org/2022/	08-12.01.2022 r. San Diego, CA, USA
The International Meet on Animal Science and Veterinary Medicine (ASVMMEET2022) https://www.albedomeetings.com/2022/asvmeet	28-03.03.2022 r. Dubai, UAE
4th International Conference on Animal Health Surveillance – Bridging Science and Policy https://icahs4.org/	03-05.05.2022 r. Kopenhaga, Dania
XIX European Symposium on the Quality of Eggs and Egg products and XXV European Symposium on the Quality of Poultry Meat https://www.eggmeat2022.com/	07-09.09.2023 r. Kraków, Polska
Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Rodzime rasy zwierząt jako ważny element ochrony bioróżnorodności, zachowania tradycji regionów oraz produkcji żywności o podwyższonych walorach prozdrowotnych” https://biotechnologia.zut.edu.pl/strona-studentow/aktualnosci/	14-15.06.2022 r. Lublin, Polska
19th International Congress on Animal Reproduction http://animalreproduction.org/	26-30.06.2022 r. Bolonia, Włochy

1	2
12th World Congress on Genetics Applied to Livestock Production https://wccgalp.com/	03-08.07.2022 r. Rotterdam, Holandia
XXVI World's Poultry Congress https://wpcparis2021.com/	07-11.08.2022 r. Paris, France
10th International Conference AGRICULTURE & FOOD/ https://www.sciencebg.net/en/conferences/agriculture-and-food	16-19.08.2022 r. Burgas, Bułgaria
73rd Annual Meeting of EAAP in Porto https://www.eaap2022.org/	05-07.09.2022 r. Porto, Portugalia
13rd International Conference on Goats (ICG 2021) https://www.iga-goatworld.com/	18-23.09.2022 r. Eger, Węgry
10th International Sheep Veterinary Congress https://isvc2023.com/	06-10.03.2023 r. Sewilla, Hiszpania

Redakcja: Eugeniusz Grela, Aldona Kawęcka, Monika Michalczuk,
Ela Sawicka, Brygida Ślaska, Tomasz Szwaczkowski, Anna Wójcik

Kontakt: monika_michalczuk@sggw.edu.pl

Skład i łamanie – Joanna Płużańska

Projekt okładki – Patryk Grela

Świąteczna grafika – Jakub Urban

Sponsor wydawniczy

